

Locuinta Redactorului

si

Cancelari'a Redactoarei

e in

Strat'a Morarilor Nr. 13.

Scriorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.” Acesti tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercialu si economicu.

Va esti Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pentru Tofaleni

Prin staruntia onorab. Dnu Ieronu Oprisiu, paroan in Dragomiresci, au mai contribuitu urmatorii Dni d'in Maramuresiu: Ionu Tomoiaga, preputu in Săliște, 2 fl., Mihailu Păpu, preputu romanu, 1 fl., Cornelius V. Cornea, medicu cercuale, 2 fl., Iosefu Cojanu, israelit d'in Dragomiresci, 18 cr., Ionu Oprisiu, preputu in Dragomiresci 3 fl. — Sum'a totale: 8 fl. 18 cr.

Pest'a, 20 Ianuarie 1870.

(B.) Evinementele dilei urmăza a se desvoltă totu mai laburitu in directinea creata prin pactul dualisticu. Anul trecutu a datu proba grele de spre periculoseitatea sistemului ostrungurescu, lansandu urmasiului său dreptu ereditate una situatiune precădu de gera si deplorabile pentru noi, cei desmosteniti d'in drepturile nostre, pre atatu de fatale si pernicioasa pentru desmatiatul imperiu ostrungurescu si pentru stapanitorii lui.

Ce ni-a testatu anul trecutu? Una nemulțumire generale, profunda si incordata pana la amaretiune. Corolarulu acestei stimulatiuni esacerbate n'a incetatu inca de a se manifesta, intr'unu modu destulu de gravu si amenintiatoru, la fratii d'in Dalmatia; s', daca magistrui polticei actuali nu se voru desbaieră, pana mai au tempu, d'in braciele egoismului loru pecatosu, daca voru continua opera loru barbara — sugrumarea si calcarea drepturilor si libertății poporeloru, atunci tristele intemplieri d'in tiér'a Morlaciloru se veru repetă si pre aiure, in modu, pot, mai desastrosu decat acolo.

Diariile oficiale si oficiose, ce e dreptu, anunța, că cestiunea dalmatina s'a deslegatu degăză. Taaffe, ca presedinte alu ministeriului de d'incolo de Lait'a, a espusu, in senatulu imperialu, conditiunele impaciuirei Morlaciloru, precum urmăza:

I. Majestatea sa Imperatulu e aplecatu a dă Morlaciloru amnestia generala, daca ei se voru supune neconditiunatu. 2. Guvernulu are de cugetu a concede Morlaciloru, să implenește, in vestimentele loru natiunali, servitulu de aperare. 3. Legea de aperare se va executa la ei cu deplin'a respectare a obiceiurilor loru, dandu-se consideratiunea cuvenita aceloru ce servescu pre năile ce facu caletorie indelungate. 4. Ca comunele lipite, in urm'a rescolei, de nutrementulu trebuintosu, să fie provediute, d'in partea guvernului, cu mediu-loce de nutrementu.

Nu scim, daca punctele aceste potu să stingă focul, să aline spfretele in tiér'a Morlaciloru; astătu-a este ince faptu, că rescol'a dalmatina nu e infranta, nu e sugrumata. Taaffe insu-si a constatatu acăstă, spunendu, că Morlacii sunt amenintati de ore-cari bande muntenegrine, pentru casulu, candu ei s'aru supune.

Dreptu ce situatiunea in Dalmatia s'a stramutatu numai in atatu a, că armat'a marelui si poternicului imperiu ostrunguru, umilita si strugita prin admirabilu eroismu alu cătoru-va cete mice de Moraci, vediindu-si neputintia, dupa ce s'au perduto sange multu si scumpu, milioane si provisiuni multe, a incetatu de a mai incercă suprimerea rescolei.

Noi credem, că numai dreptulu si libertatea adeverata va potă restitu pacea si multumirea.

Am dîsu, că lucrurile se desvolta in directinea croita prin pactulu dualisticu. Majoritatea ministeriului vienesu, fidela constitutiunei monstruoase a dualistiloru, si inimici natiunilor neindreptățite

in imperiulu ostrunguriu, a invinsu. Majestatea sa Imperatulu primi demisiunea minorițătii, carea constă d'in: c. Taaffe, Potocky si Berger. Acesti domni voiau să mediulocesea una transactiune ore-care intre partitulu domitoriu si intre natiunile neindreptățite d'in colo de Leit'a. Dar' intentiunile loru nu convenira cu ale Maj. Sale. Plener e insarcinatu cu completarea cabinetului.

Deci nu se prădau prospecte, ca sortea acestui imperiu nefericit u să scape, cu bun'a, d'in manile aventuriarilor, cari sunt incapabili pentru una politica sanetosa si corespondientia conditiunilor de vietia ale imperiului si poporului de sub sceptrulu Habsburgiloru. Va fi grea si ruinatoria lovitura ce are să urmeze necesarmente, pentru ca să mantuisea interesele mari cu caii ostrungurii, orbiti de parut'a loru omnipotentia, se joca nebunesce.

Situatiunea de d'inceoce de Leit'a ce e dreptu, nu e pră sgomotosa, e ince destulu de grava si periculoasa. Fratii unguri si incorda tote poterile pentru nimicirea mediulocelor nostre de conservare natiunale; si nu vedu, că se opintescu contr'a unui torinte, care i pot arunca in vertegiulu perirei. In orice manifestatiune a spfretului si vitalitatii nostre natiunali, ei vedu agitatiune si conspiratiune contra imperiului loru imaginatu. Dreptu ce nu intardia a strigă, la orice ocazie, cătote, contra Romaniloru, Serbiloru etc. si nu inceta de a-i persecuta sub cele mai nedrepte titluri. Se insidă ince amără, daca credu, că potu slabii său plane nimici, pre calea acăstă, consciintia firma a Romaniloru si credintia loru in triumfulu causei loru, carea este caușa umanitatii si a progresului, caușa liberatii si independintiei natiunali; se insidă, credindu, că poporul romanu nu aru si consciu intereselor si missiunei sale, si că dora elu nu aru scă să si apere cu demnitate onorea si drepturile, calcate astă-di fără pieu de consideratiune la legile umanitatii. Romanulu sufere si ascăpta, căci e inteleptu si scie, că grassatiunea omnipotintei ostrungure nu potă să dureze multu si fără resplat'a meritata.

Faptele se osendescu pre sine. Cele bune cu bine, cele rele cu reu: este una lege nestramutabile acăstă, si nimene n'are cuvenit u să se planga, că ar' fi nedreptă.

Sunt de una insemnătate demna de tota atentiunea urmatoriele pasuri, ce le scotemu d'in corespondintia pestana a „Romanului” de la 30. Decembrie stil. vechiu:

„D-vosra acolo, in vecinătatea Transilvaniei, veti fi aflatu că, in urmarea unor denunciatii, facute de spioni platiti, in căteva comune romaneschi muntene, s'a ordonat culegerea toturoror armelor de focu, cătote se voru află in manile Romaniloru, si unu telegramu venitul de la Clusiu arăta, că d'in comun'a Brașov, de preste 9,500 locuitori romani, asediata sub muntii Bucești, s'a culesu pana la 150 arme de focu. Pentru ca să pricepești importantia acestei măsuri extraordinarie, se cuvine a se, că in timpul absolutismului tienerea si purtarea armei de focu era oprita sub cea mai grea pedepsa; mai tardu se dă concesiune ici-coleacu pentru cătote una pușca, d'in caușa că fiecare selbatice se imulțise forte, in cătu locuitorii satelor nu erau securi in bataturile loru; ince si acele pucine arme se dău numai la persone bine cunoscute si pe langa taesa de 10 fl. v. a. Mai tardu taesa si concesiunea se reduse numai la revolvere, că pușcele fusera concessiunata. Acum ince d'intr'o data se confisca si pușcele, ince numai

de la „Valachi” si se spune pre sub mana, că acăstă se intempla din caușa „Mavrovalachiloru” de la Dalmatia, er' altii sustieni, că luarea armerilor de focu din satele limitrofe cu „Valachi” ar' ave de scopu, ca să afle la ei arme tramise de la București.

Dilele trecute veți scirea telegrafica despre un nou conflictu de fruntarșe, intemplat la punctul Buzen; asă ministrul de interne dete indata ordinu lui Pechy, pasi'a de la Clusiu pentru că se tramita indata comisiune la fată locului, in cătu la 3 Ianuarie să se afle in Buzen. Presedintele comisiunii are să fie presedintele de tribunale d'in comitatulu Albei de-sus. D-vosra veti mai ave inca multu necazu cu Secuii, vecinii d-vosre d'in acele păti.“

Processulu verbalu

ală conferintie pregatitorie pentru unu „partitu natiunalu romanu”, tinența in Oradea-Mare in 20 iuliu 1869 in ospetari'a „Arborelui verde.”

Dupa provocarea data d'in Oradea-Mare in 4 iuliu 1869 si subscrisa de domnii Simeonu Bică, Teodor Lazăr și Ioanu Pallady, carea se alatură sub „... coadunandu-se cam la 100 insi de diverse stări, cuprindu incaperia șlesă spre acestu scopu; după acea

I. Rvsm. Dnu Simeonu Bică saluta, intr'unu eveniment de deschidere, pre cei coadunati, si, accentuandu sentiu natiunalu romanu, si recomandandu o energie neinfranta, provoca adunantia să se constitue, alegandu-si presedinte si notariu.

Se alegu cu unanimitate: de presedinte Drulu Simeonu Bică si de notariu d. Iosefu Românaș.

II. Dlu Nicolau Pallady si de copere parerea, că de-ora sunt cam pucini coadunati, să se alega astă-dinumai unu comitetu, carele să facă pasii pregatitorie pentru o alta adunantia.

Dlu Aloisiu Vladu, deputatu dietale si vice-comite in Carasiu, carele era, d'in intemplantare, in Oradea-Mare, declară: că acăstă intrunire intr'unu comitatul mare ca Biharia era de multu dorita si lipsă ei sentita; astfelu de intruniri asecura viitorul ver' carei nationi; dar respectul de carele noi mai alesu avem lipsă; că ei pana acum fuseram desconsiderati; pre langa aperarea drepturilor noastre să pazim legalitatea; apoi recomandandu să sunu in armonia, se departă d'in adunare, carea lu-petrecu cu vivate animose.

Dupa aceste-a înțevetul dlu Iosefu Romanu cu propunerea, că inainte de tote să se desbată intrebării: „ore este de lipsa formarea unei partide natiunale in comitatul Biharia?” pentru că unii si altii potu spune, că de-ora ce sunt mai multe partide in tiéra, romani se potu alatura său la ună sau la altă, după placere; apoi incepându discutarea insu-si, sustiene lipsă formării partitului, aducându de motive mai multe motive d'in vieti publica. — Advocatulu Teod. Lazăr alaturandu-se parari ante-vorborialui, se declară pre langa lipsă formării partitului.

Subprotopopulu Ioanu Muresianu dela Vadu, inca se alatura pararii ante-vorborialor, lu dore ince că provocatiunile la adunantia de astă-din, nu s'au espedat intr-o extensiune mai mare, si inainte de tote propune să alega unu comitetu conducatoriu.

Presedele Sim. Bică, reflectandu la descoperirea Dni Muresianu, declară, că nevoindu a face incusa cui-va pentru espedarea provocatiunilor, de-să acela fusera destinate pentru tote părțile, si de ora ce „totu ince este putul are greutăți și sală”, totu smintă o primice pre sine. Dupa acăstă tota adunare sustinendu cestiuine sublevata, se enunță:

Lipsă formărit partitului natiunalu in comitatul Biharia si constituirea lui organică.

III. Protopop. Pallady propune alegerea unui comitetu, cerele să conduca trebele.

Protopopul Georgiu Borbă partinse propunerea lui Pallady, demarcandu, ce aru si agendele comitetului, adeca facerea planului, cum să se organizeze partitul si ce programu să-si statorésca. — Prentul Catona

Prețul de Prenumerat: Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. a. Pre sieșe luna . . . . . 6 " " " Pre anul întregu . . . . . 12 " " "

Pentru România: prea. întregu 30 Fr. = 30 Lei n. „ 6 lune 15 " = 15 " " „ 3 " 8 " = 8 " "

Pentru Inscripții: 10 cr. de linie, si 30 cr. fata a timbrele pentru fiecare zare publicațiune separat. In locul deschis 20 cr. de linie.

Unu exempliaru costa 10 cr.

vorbesc in inticlesulu Dlu Borha. Protopopulu Ioanu Fassie vede de lipsa alegerea comitetului, si propune unul de 24 membri; care mai incolo unu patraru de ora pentru cointelegerere in privintia membrilor alegundi.

Prentul M o g' a dela Chesi'a, este pentru comitetu, si propune se aiba 9 membri.

Se descopere o voitria generale se fia 15 membri in comitetu, dreptu ce:

Se statoresc alegerea unui comitetu d'in 15 membri, carele are de-a prelueră plannu formării si programulu partidei natiunale.

IV. Mai multi ceru suspendarea siedintiei pre unu patraru de ora pentru cointelegerere si alegerea membrilor. — Siedint'a se susinde pre 1⁴ de ora, sub care timpu presintii au de a-si gati liste de votu.

V. Re deschidiendu-se siedint'a. Presidele inimana notariului siedulele de votu, dupa acea propune, ca presidele si notariul se alega de adunantia presinte.

Protojudele Borha e de parere contraria, ca ci dreptulu comitetului este de-a se constituie pre sine:

Bica, notariulu de Marasius, sustiene proponerea presidelui si recomenda, ca in comitetu se fia preside si notariu acei-a cari acum'a sunt ai adunantiei. — Advocatulu Ioanu Fassie inca sustiene ide'a acesta. Jósef Romanu provocandu-se la exemple arcta, ca adunantiele si-au presiedintii si notarii loru, èr' comisunile esmise, constituin'u-se, si-alegu pre ai scii proprii, deci se nu octroam. — Prot'a Fassie e de parerea lui Romanu.

Dupa acestea majoritatea poftesce numerarea voturilor (scrutiniulu). La prim'a siedula de votu se vede, ca 36 insi votanti au alesu 15 membri, cu conditiunea, ca presidele si notariul in comitetu se fia cei ai adunantiei presinte, si asiè au votatu pre 17 membri.

Daulu Ioanu Siorbanu dechiara, ca siedul'a cu votare conditiunata nu se potre primi.

Dlu Bica notariulu comunale sustiene, ca adunantia a deea totulu, potre dispune, ca comitetulu alesu de ea adeca parte, se aiba preside si notariu dupa pofta generala respective a majoritatii.

Advocatulu Stefanu Borisiu e de parere contraria, regretandu, ca se comitu astu-feliu de apucature in contra usului constitutiunalu.

Jósef Romanu declina dela sine astu-feliu de onore, si se dechiara ca nu primește, cu asemenea de alegere, notariatulu in comitetu; poftesce dar', ca numele lui se se sterga de pre lista de votare, carea e compusa in contra conclusului adusu de insa si adunantia, fiindu preserisi 15 membri, era in acea siedula sunt 17; deci recomenda respectarea decisiunilor aduse.

Presidele Simeonu Bica si-retrage proponerea, in urma carei-a cei 36 stergh d'in lista 2 insi, si asiè remanu pre ea 15. Dupa aceste se numera voturile, din cari resulta:

Ioanu Siorbanu, Simeonu Bica, Jósef Romanu, Parteniu Cornea, Nicolau Pallady, Ioanu Fassie, advacatulu, Iustinu Popiu, cu 56 voturi, — Gheorgiu Rosvanu, Georgiu Borha, Nicolau Zigrea cu 54 voturi, — Teodoru Lazaru, protopopulu Vasilieviciu, cu 51 voturi, prof. Ioanu Selagianu cu 41 voturi, Georgiu Dringou cu 39 voturi, Gavr. Neteu

prota, cu 36 voturi — se alésera de membri ai comitetului.

Ioanu Vasiu, Ioanu Popu, Ioanu Muresianu, prota Fassie, T. Costinu, Nic. Zsiga, Stef. Borisiu capetara voturi relative.

VI. Ioanu Siorbanu propune se se desiga terminu pentru conchiamarea comitetului.

Vesea (teologu abs.) desfasura, cum a purcesu comitetulu partitului natiunalu in Aradu.

Presied. Sim. Bica desfasura, ca acuma e timpu economiei; deci ar' si consultu, ca comitetulu se se intrunesc aici in Orade in lun'a octombrie, candu, si asiè se aduna cu ocasiunea storsului mai multi pre la Orade.

Mai multi vorbesc pentru una timpu acomodatu d'in privintia economica; in urma se aduce la conclusu:

Comitetulu se se conchiamare in siedintia la Oradea-Mare intr'unu timpu desigur dupa cointelegerere premergatoria a membrilor, fiindu de a se face convocatoriele prin Dnii Simeonu Bica si Jósef Romanu.

Pres. Simeonu Bica rostesce multumita celoru presinti, parte pentru ostenele facute, parte pentru increderea areata, si cu acésta dechiara inchisa siedint'a.

Jósef Romanu recomenda membrilor, ca se latiesca ideele desfasurate aici si se le impartiesca fratilor cari n'au participatu, si cari sunt de a se easciga partitului. Dupa aceste

Siedint'a se inchiaze si membrii se despartu.

Datu in Oradea-Mare, 20 iuliu 1869.

*Jósef Romanu,
notariulu adunantiei.*

X Alaturatulu de sub .

Cătra toti Romani d'in comitatulu Bihariei.

Fratilor Romani! Confratii nostri, cari s'au adunatu in Oradea-Mare la 17/29 Jun. a an. eu-rentu, d'in tote pările cemitatului acestui a, au concordiatu subscrisiloru a face pasii preliminari pentru conchiamarea unei adunari consultative despre formarea unei partide natiunale in comitatul acestu-a; deci avemu onorea, fratilor Romani, a ve invitá la adunarea consultativa, ce se va tiené in Oradea-Mare la 8 20 Juliu a. c. in sal'a „Arborelui verde.“

Datu in Oradea Mare 1869 Juliu 4 st. n. Simeonu Bica m. p., protopopulu Oradei-Mari si preside consistorialu, Teodoru Lazaru m. p., advacatu Ioanu Fassie advacatu.

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedint'a dela 18. i a n. 1870.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Széll. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Em. Mikó, b. Ios. Eötvös, Bedekovics, Lónyay si c. Iul. Andrassy.

Dupa autenticarea procesului verbalu d'in siedint'a

Ea pléca d'in talamu-i incinsa 'n veluri albe,
Èr' ochii-i dulci si gingasi in lacremi se 'nganau;
Nu-i singura, i-urméza d'in casa doue serve,
Climen'a cu ochi mandri si Etr'a lui Piteu.
Si-ajunsera indata la loculu portei scheie. (?)
Aci siedea betranii senatului troianu,
Priamu, Pantou, Timete si-eroului Tectaonu;
Si amendoi prudentii Ucalegu si-Antenoru
Si'n rendu totu langa densii siedea Cliteu si Lampu,
Mosnegi trecuti de lupta, pledau numă 'n senate
In tocma ca grierii ce siedu urcati pre arbori.
Si 'nsira tota diu'a prin selbe canturi dulci;
Asiè fruntasii Troiei siedea pre turnulu urbei.
Dar' candu vediuru ca vine Helen'a cătra densii;
Cu siopte aripiate, asiè graia intre sine:
Nu-su de hulitu Troianii si-Acheii strinsa la pulpe,
C'atâtea reale suferu aici pentru femea,
C'a-ci sémena la facia cu dinale 'mmortali.
Ori cum inse se fia la nai se-nțoresca éra,
Se nu lasa nepaste pre noi si ai nostri urmasi."

Au disu. Dar' Priamu chiama la sine pre Helen'a
Dicundu-i: „Flia draga, te-asiedia si privesce
„Pe primula tenu consorte, pe rude si amici,
„(Eu sciu, tu nu esci vin'a c'asiè mi-a fostu ursit'a,
„Se cadia preste capu-mi rosboiulu tristu gricescu.)
„Dar' siedi si-mi spune-acuma, cum chiama pre Acheulu
„Si cine e barbatulu inaltu si corpulentu.
„Eu vedu, ca sunt si altii cu multu mai nalti ca
densulu;
„Dar' n'am vediutu cu ochii barbatu mai venerabilu,
„Faptura mai frumosa: se juri, ca e unu rege.“

Si-Elen'a cea frumosa lui astu-feliu i respunde:
„Iubite venerande si dulcele meu socri!

d'in urma, presiedintele presinta mai multe petitiuni, ca se tramitu la comisiunica petitiunaria.

Se face votarea a supr'a alegeriei unui membru alu comisiunii financiare, in loculu cont. Lupu Bethlen, in care a demisianatu. Resultatul alegeriei se va publica in siedint'a venitoria.

Paulu Ordódy raporteaza, ca comis. verificatoria a verificatu pre deputatii Friedericu Bömehes, Jósef Lónyay si c. Stef. Rédéy, reservandu-se terminul legalu de 30 dile pentru insinuarea protestelor contra alegierilor lor. Dupa ace'a se impartiesc printre sorti in sectiuni, si anume: Fr. Bömehes in sectiunea prima, Ios. Lónyay in a doua si c. St. Rédéy in a treia.

La ordenea dilei urmeza continuarea desbaterii generale a supr'a bugetului de pre an. 1870.

Bart. Hevesy, plangandu-se, ca nativina unguresca (?) e forte tare ingrenata de contributiune, primesce bugetul presintat de baza pentru desbaterea speciale.

Mai vorbesc pentru primirea bugetului cestunatu Albertu Németh si Fr. Pulszky.

Col. Tiszai voiesce, ca pensiunile se se desbatu seperatu de bugetu.

Siedint'a se inchiaia la 1¹/₂ ora d. m.

Siedint'a dela 19. i a n. 1870.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Stefanu Majláth. Pre banele ministeriali: e. Iul. Andrassy, Melc. Lónyay, c. Em. Mikó, Balt. Horváth, Col. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei de ieri, presiedintele publica resultatul votisarii de ieri, conform cu caru a Colomanu Széll fu alesu membru alu comis. financiare, in loculu cont. Lupu Bethlen, cu 129 voturi.

Dupa acea se presinta diferite petitiuni, cari se trimitu la comisiunea petitiunaria.

Urmeza la ordenea dilei continuarea desbaterii generale a supr'a bugetului de pre an. 1870.

Minist. de finançie, M. Lónyay, se incerca a combate pre Col. Tiszai, Col. Ghelyczy, Paulu Moritz si Ern. Simonyi, imputandu stangeli, ca totudine-un'a voiesce a sgudui bas'a impaciulfrei. Acelu-a e amicu adeveratu alu poporului, continua oratorele, care voiesce a-i cultiva capacitatea de contribuire, era nu acelua-a, care, punendu in continuu la discutiune impaciuluirea, impiedeca aceasta capacitate de contribuire (Miscari in stanga, aprobari in drept'a.)

Terminandu-se cu acesta desbaterea generale, presiedintele intreba daca, camer'a primesce reportul generalu alu comis. financiare de baza pentru desbaterea speciale?

Ern. Simonyi nu voiesce a submitre la votu reportul comis. ci de adreptulu bugetulu.

Camer'a primesce intrebarea presiedintelui. — Majoritatea camerei acceptea reportul comis. financiare de baza pentru desbaterea speciale.

Se suscepse desbaterea speciale asupr'a reportului si se primesec fara discutiune. — Francois Deák presinta mai multe proiecte de conclusu, si a nume la punctul antâiu alu reportului pune pre biuroulu camerei urmatorulu proiectu de conclusu: Camer'a impune guvernului detorint'a, ca pre venitoru se presinta la tempulu seu bugetulu intregu d'impreuna cu societele finale de pre an. trecutu. Alu doile proiectu de

„O, multu era mai bine se fiu morit atunci,
„Candu am fugit cu Parisu si-mi parasii talamulu,
„Unic'a mea copila si fratii si amici;
„Dar' e tardiu, si-acuma in lacremi me topescu;

„Acum dar' se-ti descooperu, ca tu me 'ntrebi, se ti spunu:

„Acestu-a e Atride 'mparatulu Agamemnonu
„Unu rege bunu in pace si tare in resboiu,
„Si-a fostu cununat de frate, cu mine, ocarit'a.“

A disu, si admirandu-lu, asiè grai betranulu:

„O, fericiu Atride! nascutu in ora buna,
„Că-ci sub a ta omunda sunt multi fetori achi;
„Am fostu odata'n Frigiea cu visele manose,

„Si-am vestu*) multi Frigi acolb, barbati deprinsci cu eai.“

„Si-Otreu le-aveci comand'a cu nobilulu Migdonu,

„Ce-atunci siedea cu ostea pre tiermurii Sangaru.

„Erám si eu cu densii in chipu d'ajutorire

„In diu'a candu venise eroile-Amazone,

„Dar' nu erau la numuru cătu 'chesii Achi.“

Betranu-o 'ntreba éra-si, candu vede pre Ulisse:

„Mai spune-mi, fia draga, si-acela cine este,

„Mai micu la statu cu ce-va c' Atridu Agamemnonu,

„Dar' mai spetosu la umeri si mai compactu la pieptu,

„Si armele su trantite pre pagista cea verde,

„Èr' elu ca unu berbec se pre'mbla prin ostasi;

„L' asemenea cunu berbecu cu lan'a mare désa,

„Ce ambla 'n turma alba cu capulu radicatu.“

Helen'a fii'a Jovei lui astu-feliu i respunde:

„Acesta e intieptulu Ulisu Laerteade,

„Crescutu intre poporulu selbateccii Itace;

*) Se intrebatu d'in: vediutu.

Red.

EGISIORA?

Homero.

(Urmare).*)

Una traducere in versuri a lui Homero este impreunata cu multe dificultati facia cu natura sintetica a limbii greci. Conceptele omericice, compuse si inchiate intr'un singur cuventu, ni vinu inainte mai in tote versurile lui Homero, si traducatorulu cauta se vina in cele mai grele colisiuni facia cu formele analitice ale limbii romane.

Cu tote acestea inse flessibilitatea limbii romane ar' da ajutoriulu celu mai mare in man'a unui traducatoriu aptu.

Baturu de scriotorii romani s'arau potrunde odata de necesitatea traducerii operelor clasice vechie si de s'arau convinge, ca intr'o literatura junia ca cea romana aceste sunt vechiulele cele mai apte spro a scapă de caotele in care ne aflam si se ajungem la una literatura nationala.

Eca aici ceteva pasagie d'in Iliada si Odisea, traduse in versuri albe.

I. H e l e n a. Iliad'a C. III. v. 139.

(Iris consulta pre Helen'a, ca se iesa d'in talamu-i si se merge, se priveste lupta intre Paris si sociulu ei d'antaiu, Menelau.)

Si Iris o aprinde, ca éra se si iubesea
Parintii, tier'a dulce si sociulu seu d'antaiu,

*) A se vedea nr. tr. alu „Fed.“

concluzu impoternicesea guvernului de a unifica, cătu se poate mai tare, administrația centrală. Conformu proiectului alu treilea, cam /a decide, că pusețiunea bugetului referitor la pensiuni, o va discută în alta d.

Col. Tisza și retrage motiunea sa presintată mai de tempuriu, fiind că proiectele lui Fr. Deák, conținu totu acea ce a urgitu dușa-lui. — Cameră primește proiectele de concluzu ale lui Fr. Deák.

S. b. Vukovics prezintă una motiune, conformu carei a cameră să invite guvernul pentru a asculta unu proiect de lege, în care să se suscepă despusețiuni deținute în privința dotatiunilor judecătorilor.

Urmează la ordinea dilei desbaterea specială a supr'a bugetului ministrului presedinte, specificat la 246,200 f. v. a.

Dupa una discuție lungă, la carea participării multi oratori, cameră primește pusețiunile bugetului din cestină.

Fr. Deák propune, cu privire la pusețiunea, carea statorcesc dotarea servitorilor, ca lefele mici ale acestorui să se imbunătățească celu pucinu cu 20%. — Se va delibera în siedința de măne (20 ian.)

Siedința se inchiaia la 2 ore d. m.

Beiusiu, 5 Ian. 1870.

Onorab. Dile Redactoru! De vr'o cătă va ani ve imparțiesc datele statistice despre teneri mea romana studiosa la diversele institute catolice din districtulu de invetiamentu alu Oradei Mari, si totu de-un'a am provocat, ca acei-a, caroru li e la in-de mana, să ne publice datele respective si din alte institute, ca asiè să ne cunoștemu progresul său regresul; dara indesertu, că pana adi nu-mi adueu amintă să se fia publicatu astfel de date. Cu acăsta ocazie era-si Ti-imparțiesc datele numite despre studintii romani din districtulu oradanu si inca pre trei ani, computandu de-oata si numerul mediu pre acestei trei ani.

D'in aceste date culegemu, cum că in unele institute numerul tenerimei a crescutu, in altele era-si a scadutu.

Ar' trebuia dara să cercămu si causele scaderii mai vertosu, că acăsta bate tare la ochi intr'nu institutu romanescou. Inse, fiind că pentru astufelul de cercare se recere si tempu si studiu mai indelungat, me marginescu numai la o observație scurta n privința datelor de estu-tempu si a nume: in gimnasiulu de Satu-Mare greco-catolicii figurață cu unu numeru de 78 de teneri; cantandu inse rubricele de naționalități aflam insemnat 54 romani, ruteni nici unulu. De aci dara este inderatur, că 24 de greco-catolici sunt inghititi in alta naționalitate, de cra-ce gr. cat. nu sunt de cătu său romani său ruteni. Dreptu ce ar' fi de dorit, ca cei de aproape să ne lumineze despre acăsta impregiurare forte intristatoria, că să scim, ce s'a facutu cu cei 24 de teneri, sia acei-a romani său ruteni; de sunt romani, să-i reclam'mu, era de sunt ruteni să-i reclame ai loru. Decum-va 24 de romani si-aru si negatu naționalitatea inserindu se in rubric'a altei-a, să cercămu causele re-negarei in massa. In totu modulu este necesaria aoi deslucrea mai alesu si de acea, că s'a oser-

vafu, că unii si-renegă naționalitatea de frica studiului limbei romane, dara apoi candu esu in vieti'a publica, său candu e vorba de negeari beneficie romanesci, tote volesen să le tragă la sine.

Titu Rusu.

Numele gimnasiu- lui.	Numărul stu- diilor romani din anul 1867/8.		Numărul stu- diilor romani din anul 1868/9.		Numărul stu- diilor romani din anul 1869/70.		Numărul stu- diilor romani din anul 1870.	
	Numărul totalu.	Numerul totalu.	Numărul totalu.	Numerul totalu.	Numărul totalu.	Numerul totalu.	Numărul totalu.	
Oradea-Mare	174	737	181	738	188	745	181	
Aradu	85	465	118	494	86	415	96 ^{1/3}	
Beiusiu	269	293	256	272	232	246	252 ^{1/3}	
Satu Mare	52	304	58	339	54	344	54 ^{2/3}	
Segedinu	25	661	17	655	23	539	21 ^{2/3}	
Temisișor'a	53	444	85	513	89	453	75 ^{2/3}	
Lugosiu	119	172	106	158	101	141	18 ^{2/3}	
Mar. Sighetu	24	108	32	113	36	131	30 ^{1/3}	
Baia-Mare	96	160	130	218	145	240	123 ^{2/3}	
Becicherecu	8	135	4	130	9	120	7	
Cardiu	17	110	20	122	19	175	18 ^{2/3}	
Versietiu	—	—	—	—	10	99		
Aradu, scoala reale privata	—	—	—	—	3	158		
Temisișor'a, sco- la reala pri- vata.	—	—	—	—	9	148		
	922	3379	1008	3852	1004	3964		

Beiusiu, 1 Januaru 1870.

Vieti'a romanescă se manifestă pre la noi mai numai prin tenerimea studiosa, adunata din tote anghiuile Romaniei; nesuntielor tenerime inspirate de sentimente naționale le succede candu si candu a adună pre locuitorii romani din locu si din tineru cătă la o producție literară, in carea se manifestă in publicu legatură loru de sangre si de aspirații, se mai desvolta vietă națională.

Așa tenerimea gimnasiale respective societatea de lectura a acelei-a arangă cu capitolu anului scolasticu trecutu, o producție literară, impreunata cu petrecere de dantiu, la carea se intrună unu publicu romanu numerosu, carele ascultandu disertaționile istorice, literarice, precum: schitie din istoria literaturii romane prete totu, mortea lui Michaeli Eroului, schitie din poesia romana, unu dialogu bine nemerită intre unu naționalist si intre unu ranegatu, precum si mai multe piese musicale atât instrumentale cătă si vocali, ascultandu, dîciu, publiculu acestea, si manifestă prin aplauze entuziasme bucuri a sufletului.

Acum, in 25 Decembrie, la aniversarea mortii scrierilului Samuilu Vulcanu, fundatorulu generosu alu gimnasiu ui, societatea de lectura atrasă era si pre locuitorii romani din Beiusiu si din pregiura la o producție literară, alu carei programu s'a publicatu in acăsta foia prelungita. Despre acăsta producție, dara, dati-mi voia să ve scriu mai pre largu, ca să vădă onorab. publicu, că tenerimea, sperantă venitorul nostru naționalu, nu numai nu si-ascunde sentimentele sale naționale, sentimetele de pietate către binefectorii naționalei, ci se nesuscă a le impartăsi si cu cei din giurul său.

Dupa sânta liturgia de pomenire, publiculu se adună

in sală gimnasiului, carea eră decorata acomodatua, si corulu instrumentalu esecută, pre la 11 ore, unu mersu naționalu, după carele conducătorulu societății se suia la tribuna, si salută publiculu prin o cuventare nimerita, in carea apostrofă unele sgaibă ale vietiei noastre, si facundu alusione la lipsea cea mare, ce romanii o ducu in privința unei intruniri sociale, dispă, că societatea de lectura a arangiatu acesta producție literară si pentru acea, că se incalziesca animele, cari se paru a suferi de gerumare mai alesu intru acestu tienutu, unde ideia cea salutară a intrunirilor, a societăților naționali, inca n'a potutu să afle acea voineția tare in adunculu sufletelor, prin care se adune pre romani in vre-o societate folositoria, ci i lasă si cod'a altoru a in societăți straine, de unu scopu cu totul contrariu intereselor de vietia ale romanismului, i lasă să băe, pre s-a măpădă bani a i să i, veninul peritiunei.* Mai incolo indemna tenerimua, să propagă ideia intrunirilor naționali, să spună romanilor, cum că e frumosu, e folositoriu a invetă limbe straine pentru interesulu celu mare, ce lu avemu de a fi in legatura cu tota omenirea; dara este utilu si rusinosu a se inchină la limbe straine; dreptu ce, fia-care să se nesuscă a sterpi idololatria limbelor straine, carea sta mai vertosu intru acea, că, precum dice eruditul Cipariu, in cuventul la inaugurarea Asociației romane transilv., pagină 42, cineva invată limbă straine asiè, cătă de limbă materna nu vre să scia; pruncii si i invată numai in limbă straine, era in cea parintescă nu, cum facura pana si in dilele mai prospete mai multe familie romanesci; aceia si se inchina la limbe straine, si, candu graiescu si scriu romanesc, se pare că au invatat romanesc intro turci si tatari; era candu vorbescu si scriu in alta limbă, se intreacă si eu ei mai d'antăi strani in elegantă stilul si in fluiditate; si acei-a, cari vorbescu chiaru si cu romanul mai bucurosu in alta limbă decâtă romanesc, cari te saluta intre patru ochi si in publicu numai in limbă straine, cari intre strani nu aru cutediu pentru capulu loru nece batru să se opteșca in limbă romanescă etc. etc., toti aceia se inchina la limbe straine si urgiașesc pre a națunei loru. In urma apostrofandu pretilu limbii, dispă cumă, si strabuvilor nori li-să fostu profetii, că voru si parasiți de furtună cea bună candu si voru uită de limbă parintescă (Cipariu: principie de limbă pag. 86.)

Dupa acăsta se ivi tenerul Michaelu Valiciu, care diseră despre vietă memoriorul episcopu Samuilu Vulcanu, descriendu sortea națională nostre din tempurile de mai înainte si, in acmenare cu acela, marirea spiritului si a înimii lui Vulcanu; acăsta disertație fu ascultata cu placere, si facu impresiuni placute mai alesu prin cuventele, cu cari esclama către umbră lui Vulcanu, dicindu: „Oh, geniu iemoritoriu, consulta-te cu cei-a-lalti genii ai romanismului si strigati, cu tari'a vierbului Arcanghelului către posteritate, ca să pasăreșca in urmele voastre si atunci „atunci gînte mai alăsa nu va fi pre pamentu inaintea noastră!“ Dupa acăsta urmă dechiamatinea poesiei „Pre ruinele Ulpii traiane“ (de

*) Ca onorab. lectori din afara să inteleagă mai bine pasajul acesta, insemnăm că in Beiusiu sunt două intruniri sociale: Casină cetățenească si Cercul cetățeneascu; in cea dințăi se reprezintă totă inteligintă romana din locu si giură, in a două cetățenească romana si o parte din inteligintă tonul, in ambe, e magiaru, comitetulu constă mai numai din magari, si romanii suferă acăsta batjocura.

,Te du, si e langa densulu si i porta a'lui necasuri ,Pan' vei ajunge soci'a său servitor'a lui;

,C'ar' si ocara 'nréga, să mo mai duc la densulu

,Si să i ornezu tulamulu. Troianelo, sciu bine,

,Incepe oru să cartésca; destule-am suferită.“

Er' Vinerea-i respunse cuprinsa de mană:

,Să nu m' aciti, pedepso! ca să te lasu aicea;

,Să-mi versu ur'a pre tine pre cătu te-am fostu iubită;

,Să incepu o vrăsba nouă 'ntre Greci si 'ntre Trojani

,Si tu să pieri, nebuno! d'o morte neasceptată.“

A disu. Cuprinse frică p' Helen'a si a Iovei;

Si 'n velulu albă incinsă, mergandu n'aiste i dă'a,

Ești d'ntre Troiane pre ascunsu, să n'o dierăsca,

Si ajungandu la casă multă splendidă a lui Parisu.

Femeile indata la lucrul loru plecară,

Er' nobilă Helena 'n tulamulu naltu se suie,

Si dămbitoria Vineri luandu unu scaunu in mana,

Imbiu pre Helen'a să siedă 'n dreptu cu Parisu.

Siediu apoi copilă lui Joie Egidarulu,

Si abatendu-si ochii, asiè mustă consociulu:

,Venisi, vedu, d'in bataină, să ffi perit mai bine

,Ucisu pre campu acolo de sociulu meu d'antăi.

,Tu te fătăi, sciu bine, că 'n lance si 'n potere

,Si 'n bracie esti mai tare ca Menelau bataciulu;

,Dar' mergi si chiam' acuma pre Menelau bataciulu,

,De nou să 'nepeti lupta. Dar' en ti dicu mai bine,

,Să siedi in pace acasă, să nă mai provoci era

,Pre Menelau bataciulu la lupta nebunăscă;

,Me temu că a lui lance vietă-ti va repune.“

N. Densusianu.

(Va urmă)

*) Trecutulu din: venită. Red.

Lapedatu) esecutata de Vasiliu Popu; aplausele petrecuta cu placere pe oratoru.

Dupa ace'a, tenerulu Moise Tom'a disseră despre folosulu limbbei pentru omenire si despre pretiul ei pentru unu poporu; acesta asemenea casină placere mare in ascultatori si produse efecte placute osebitu - asertiuile prin cari oratorul exprimă pretiul limbbei pentru poporul romanu, discundu: „Si déca stramosii nostri, loviti de atate rele, aru si scadiu d'in credint'a loru, si aru fi uitatu de limba, mai esistare aru ore stranepoti de ai lui Romulu pre pamentul Daciei lui Traianu? mai potere ai privi asta-di o ginte alăsa, intre Dunare, Carpati, tormuri Tisei si undele marii negre? mai audis-aru prin sinulu acestoru codri doine cu accente dulci, mai dulci decat colo pr'ntre sinurile Apeninilor, si mai potere ai salutat pre teritoriul acesta voinici en frunte lata, cu animi de Horati, si feciore dragalasie cu inime romane? Ah! ba nu, intre Carpati si Istru n'ai astă romani, de cătu in momente; printre codri si pre campuri, in locu de doina romanesca, ai audis numai tipete de sp̄rite neliniscite si plangetorie, cari aru blastemă pre geniul peritunei si aru defaimă slabitiunea omului! Aplausele publicului spuneau, că junale fă intilelesu Junale Atanasie Tudecescu, dechiamandu poesi'a sa originala, intitulata „Eră o nopte mare“ seceră asemenea complacerea si aplausule toturor.

Corulu vocalu si instrumentalu ocupau loculu pauseloru dupa fia care dechiamatiune si astfelui acum accontele dulci ale violinei, sub conducerea lui A. C. ampiant, acum armonia corului vocalu sub conducerea lui M. Ferlieviciu, electrisau inimile ascultatorilor si i faceau să erumpa in aplause. Cu acestea producția se fini; urmă apoi cuventulu de multumita alu D. conducatoriu, si astfelui publiculu se imprasoiu ducundu cu sine o suvenire dulce.

Am să spunu, că dlu Janeso, emigrat d'in Transilvania, ererit si inavutu prin liberalitatea episcopului, Vulcanu, a uitatu de binefacerile lui, că ce nu s'a aratatu la serbarea memoriei lui.

X.

Boros-Ineu (com. Aradului) 9. Jan. 1870.

Araore-ori se ivesce ce-va interesantu d'in părtele noastre in pretiuitulu D-vostre diurnal. Me folosescu dar de ocasiune, pentru a descrie, pre scurtu, celebrarea santirei besericii romane de aici.

Poporul tergisorului Borosineu a nisită, inca de mai multi ani, intru a-si edifică una beserică; inse, din cauza nefavorului impregiurărilor, abie acum sunt trei ani i succese a se apucă, in fapta, de aceea edificare; si astă-di, in mediu loculu piatiei, unde mai inainte se cufundă omulu prin balte fără de fundu, straluce si se radica spre ceriu o beserică frumosa si majestosa.

Santirea solemna se incepă la 9 ore demanetă, in presinti'a poporului, si tienă pana la 11 ore. Dupa ace'a se incepă de către 6 preuti cu protopopulu cercului in frunte, sânta misa, carea dură pana la 12^a ore. Amu si dorit si ne-amu si bucurat a vedé pre Sânta Sa Episcopulu Aradului efectuindu santirea beserecei, ca să linisceasca sufletele iritate contr'a protopopului.

Poporul de-si in masa mare totu-si tienă, in decursu celebrarei, una ordine exemplara. Dupa finirea missi protopopulu cercului tienă una cuventare despre santirea basericiei; dar, conformu obiceiului său, nu s'a potutu retine a nu amestecă in cuvertarea sa si tîr'a, legile ei, fratiatatea si libertatea, cari, dice, suntemu indatorati a le tine, pastră si cinsti.

Dlu A tiel, primariul cetății Aradu dăde unu prandiu stralucit, la care fure invitati toti ospetii straini, cari au participat la acesta serbare. In decursu prandiu s'a radicatu mai multe toaste. Protopopulu cercului si radică pocalulu in sanetatea episcopului, dă cundu, că si impletesce o detorintia silita, dupa aceea pentru Atiel si mama sa, cari contribuia mult la cladirea besericiei, apoi pentru Spüller, proprietariu d'in locu, care donă besericiei mai multe lucruri si in fine pentru sine insu-si, dăcun, că elu este luminatoriul poporului si elu i-a datu impulsu la edificarea besericiei. Dar' noi scimus, că Pap totu-de-un'a a numită prosti si magari pre Ineuani, precum a facutu acăsi si cu judele comunaliu, pentru că n'a potutu sosi cu carut'a la timpul otaritul inaintea cortelului D-sale. Mai departe a pretinsu diurna de 35 fl., pentru că s'a presentat la santire. Noi amu eugetat, că, fiindu protopopu districtualu, nu va mai beli poporul si cu acesta ocasiune. Mai bine ar' fi, ca D-sa să abdica de postulu său protopopescu, de-ora ce este si directorul scolaru; ori directoru, ori protopopu; nu șiăda pro doue scaune.

Dupa ace'a a mai cuventat si capitaniul honvediloru, C semeghy Ianosiu, așteandu meritele proprietariului Atiel Péter si a le judele cercualu, cari intră-deveră au mai multe merite ca protop. districtului. In urmă acestoru cuventări, firesc, tienute in limba

*) Meritele erostratice ale parintelui Papp Ianosiu sunt bine cunoscute inaintea Romaniloru.

Red.

măgiara, se audis si un'a romanesca, rostita de administratorele paroe, d. Justinu Munteanu, in care laudă meritele*) protop. districtualu, pentru limba si nativitate, Dar' in locu de multamita pentru lauda, prota lu-mustră pentru ce a vorbitu in limba romana. Intrebandu vecinii pre prota Papp, că despre ce vorbesce tenerulu preutu, dăse: „me lauda pre mine prostulu, si vorbesce in limba romanesca, candu scie unguresce!“ Vedi, frate in Cristosu, pre cine ai laudat? vedi cui ai atribuitu meritul pentru limba si nativitate? Domne feresce neamului meu de meritele barbatilor, cari sentiesc ca acela-a.

S e v o l a.

Romani'a. Camer'a deputatilor.

(Urmarea siedintei de la 22. Decembrie, asupra interpellării privitorie la numirea a doui ministri noni, in modu anti-parlamentar.)*)

D. primu-ministru, respundiendu d-lui Bratiandu, mai antăiu declară că nu d-sa a fostu cauza de s'a amânatu pana adi interpellarea; nu e asié de fricosu, in cătu să nu pota sta in facia d-lui G. Bratiandu, si apoi a mai spusu că sunt si colegii d-lui gata a responde.

D-sa spune că adi a cettu diuariulu de care a vorbitu d. Bratiandu, că-ci nu ceteresc nici unu diuariu, candu sunt adunări legiuitorie si, daca a coincidat interpellarea cu unu articlu d'in diuariu, atâtă mai bine; că ci i s'a datu ocasiune a face o profesiune de credintia, pre carea n'ar fi potutu face, că-ci nici pre camera nici pre guvern nu-i interesă alegerea d-lui G. Bratiandu.

D-sa spune apoi că a intreruptu discutiunea adunării, candu a cettu mesagiulu de numire a d-lui ministru Marzescu, fiindu că era cu consentientul adunării acesta; că-ci se impută că interesele Moldovei nu sunt destulu de bine represintate in cabinetu.

De ce s'au numită ministri? Fiindu că astu-solu a placutu tronului, care are facultatea d'a numi ministri, in virtutea constitutiunii. Nu e numai d. G. Bratiandu cunoscutu, ci si altii. Sunt cunoscuti si acel d-ni ministri, ca unii ce au luat parte in Constituanta si cari — de-să n'au vorbitu multu ca si d-lui — sunt cunoscuti. D. G. Bratiandu a mai dăsu că in Anglia se ieu ministri d'in majoritate. Nu e Asié. D. G. Bratiandu, care vre să se arete că scie carte, nu scie. Engler'a n'are constitutiune, ci obiceiuri, la care tiene multu.

In Anglia se chiama unu omu si se insarcineaza cu formarea cabinetului, dar nu se ieu d'in majoritate; ministru de justitia mai alesu se ieșe totu-de-un'a afara d'in camera.

D. G. Bratiandu a avutu sprijinul adunării, dar totu d-lui a atacat adunarea; d-lui a dăsu „acei prefecti au adusu acăsta adunare, si“...

D. G. Bratiandu. Am dăsu: „se dice“.

D. primu-ministru. Nuse dicu asemenea vorbe. Nu potu dice eu „se dice că o se nebunesci“! Aici nu e ca la Cuca-Macai să spuna d. Bratiandu căte-o vră; aci vorbele se controleaza. Camer'a dar trebuie să protesteze la acele vorbe.

O v o c e. Nu protestăm.

D. primu-ministru continua că chiaru cabinetului trecutu n'a mai potutu sta in fatia camerei, care se dicea că e adusa de prefecti.

D. A. Arionu: O poti afirma?

D. primu-ministru: Credu că o potu afirma.

D. A. Arionu: Totu asemenea afirmu si eu de acăsta camera.

D. primu-ministru, continuandu dice că, de voru să deș votu de blamu, să o facă acăsi la primul proiectu de lege, er nu să facă multime de interpellări, in cătu se pună tier'a in puseluna de a se întrebă de ce amu tramis in camera pre deputati;... D-sa n'are altu ce-va de dăsu, camer'a va decide.

Se ceteresc propunerea ca camer'a, audindu explicațile d-lui ministru, să treaca la ordinea dălei.

D. G. Bratiandu dice că a cerutu explicații si nu s'a datu nici un'a.

Cerendu-se inchiderea discutiunii, d. P. Gradișteanu sustine continuarea discutiunii, spre a se pună cestiunea pre adeveratulu terenu constituitionalu.

Discutiunea se inchide si se primesc propunerea.

Să pune in desbatere unu proiectu de lege, pentru unu creditu suplementariu pentru cheltuielile camerei. La votarea pentru luarea in considerare, fiindu numai 58 de bili in urna, votul să anuleze. Se procede la alu douilea votu si luarea in considerare se primesce. Se votează apoi pe articole si, nefindu nici unu amendamentu, se votează si se primesce si in totale legea.

D. ministru d'in intru roga camer'a să se ocupe cătu va poté mai curendu de projectul de lege, relativu la desfiintarea juridictionii consulare d'in partea Rusiei.

Președintele spune că camer'a se va ocupa manu si poimane de aceasta cestiune.

*) A se vedé nr. tr. alu „Fed.“

D. ministru d'in intru roga camer'a a se ocupă si d-projectul de lege relativu la statistică.

Se pune in desbatere unu proiectu de lege, relativu la cererea unui creditu straordinariu de 35,918 lei, 72 b. pentru plat'a diurnei membrilor si a trei subsecretari ai anchetei parlamentarie, alesa pentru cercetarea situatiunii financiare.

Projectul este luat in consideratiune fără discussiune.

La discussiunea pre articole participa mai multi oratori, dupa ace'a se pune la votu, inse lipsindu nr. cerutu de regulamentu, votarea in totalu se va face a dou'a ora in siedint'a venitoria.

„Rom.“

VARIETATI.

**) („Diuar. „Pester Lloyd“) spune, că partitul stanga d'in cercu alegatoriu de Părdăny, in cotașu Torontalu, a candidat de deputat dietale pre dlu Ionu Missiciu.

**) (Ludovicu său Lulu Napoleonu Bonaparte, feierulu imperatului francesilor se insora.) Se dice, că junalele princeșorii si-va alege de socia pre un'a d'in principesele urmatorie: 1) Blanche d'Orleans, fiică ducelui Nemours, e de 12 ani, 2) Maria Mercedes, infantă ispaniola, fiică principelui Montpensier, e de 9 ani, 3) principesa Luisa, fiică regelui belgianu, Leopoldu II, e de 11 ani, 4) arciducesa Gisella, fiică imperatului Austriei. — Ieri sumă primă sugare si astă-di se insora!

**) (Pre candu Jesuiti il lucra e un mani cu putioare pentru proclaimarea infallibilității papali, pre atunci unu ore-cine d'in Viena i caracterisa, in modu multu pregnantu, in resunetul urmatoriu:

Scisne aliquid de jesuita? ita.

Habetne fidei thesaurum? a v r u m.

Sed magnopere amat divinum. v i n u m.

Non aestimat terras. e r r a s.

Reipublicae est utilis atque bonus. o n u s.

Maximo pretio jesuitae est canon. a h — n o n.

Certe est valde religiosus. o s u s.

Plus alio est affectuum dominus. m i n u s.

Mens prava vult, ut expellatur e. Vindobona. b o n a .

Sed veritatem ex profundo fodit. o d i t.

Judicium tuum nimis est severum. v e r u m.

Sciri electrice.

Paris, 18. ian. Responsul Curiei Romane la nota ministrului de externe alu Franciei este compusu intr'unu tonu conciliatoriu si molcomitoriu, esprimendu cea mai sigura sperantia, că raportele amicabili d'intre Scaunulu papalu si Franția nu se voru turbură d'in partea conciliului.

Paris, 18. ian. Se vorbesce, precum in ceterurile oficiale, asié si in cele bonapartiste, că Petru Bonaparte va fi acusatul pentru omicidu neprincipetalu, d'in cauza că faci'a lui inca e ranita si Fonville a avutu la sine armia.

Paris, 18. „Gazzetta Tribunalelor“ anunta: Mai multe bande constatorie d'in căte 200—400 individi, cutrierandu ieri sera, intre strigăte de ovatiuni pentru Rochefort, mai multe parti ale cetății, fure imprasciate prin sergentii cetății. Mai multe patrule de cavaleria padîra preste nopte Bulevardulu. Leniscea n'a fostu turburata seriosu necaiure.

Dresda, 18. ian. Camer'a representantilor a stersu d'in constituione paragrafulu, care restringea libertatea cuventului.

București, 18. ian. Camer'a impoternică guvernului pentru a compune perceptiunile si erogatiunile d'in cartalulu primu alu acestui anu conformu bugetului anului trecutu, era pentru deficitul anu curintu si alu celui trecutu să emita bonuri de statu cu 12%.

Madridu, 18 ian. Pertratarea motiunii, conformu carei-a intregă famili'a Bourbonilor are să fie eschisa de la tronulu Ispaniei, fă amânata.

Viena, 19. ian. Ministrul de comunicatiune presintă, in siedintă de adi a camerei reprezentantilor, convențiunea suplementaria, inchiata pentru convențiunea comercială d'intre Austri'a si Anglia, si convențiunea inchiata intre Austri'a si Saxonii'a cu privire la impreunarea căilor ferate.

Proprietari si editoriu ALEANDRU ROMANU. Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.